

ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ОСВІТИ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ У КРАЇНАХ БЛИЗЬКОГО ЗАРУБІЖЖЯ

Науменко С. О.,

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Мета публікації – представити досвід використання електронних освітніх ресурсів як інструменту підготовки здобувачів базової освіти до зовнішнього незалежного оцінювання у країнах близького зарубіжжя та окреслити перспективи цього досвіду для України.

В авторських статтях [1; 2], присвячених аналізу потенціалу сучасних шкільних підручників (України, Республіки Білорусь, Молдови та Казахстану) як інструменту підготовки здобувачів базової освіти до зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО), ми дійшли висновку, що сучасний підручник не є єдиним інструментом підготовки здобувачів базової освіти до ЗНО. Ефективність цього процесу можна забезпечити лише за умови використання комплексу навчально-методичного забезпечення, важливими складовими якого є електронні освітні ресурси. Так, в Інтернеті наявні підручники у форматі PDF та електронні засоби навчального призначення (електронні посібники, довідники, бібліотеки електронних наочностей, тренажери). Тенденцією сучасного підручникотворення є використання посилань (QR-коди) на додаткові джерела інформації (відео, статті та ін.).

Дієвим засобом підготовки до зовнішнього оцінювання є інформаційні й освітні електронні ресурси. На сайті Українського центру оцінювання якості освіти (<http://testportal.gov.ua/>) розміщена інформація про проведення державної підсумкової атестації для випускників 11 класів у формі зовнішнього незалежного оцінювання, розташовані щорічні звіти про проведення ЗНО (з 2008 по 2018 роки), які містять тестові завдання з відповідями з усіх предметів. Окремо на сайті можна знайти цю ж інформацію, але згруповану за предметами. На сайті OSVITA.UA у розділі «ЗНО-ОНЛАЙН» (<https://zno.osvita.ua/>) здобувачі освіти можуть за допомогою онлайн-тесту з будь-якого предмету ЗНО перевірити свої освітні досягнення (після виконання тесту даються правильні відповіді на всі завдання та розраховується результат у балах.)

Стосовно досвіду країн близького зарубіжжя, то на сайті «Випускні іспити 2018. Міністерство освіти Республіки Білорусь (Міністерства адукацыі Рэспублікі Беларусь)» (<http://task.unibel.by/>) у розділі «Матеріали для проведення випускних іспитів» містяться назви збірників матеріалів трьох випускних іспитів (білоруська і російська мови та математика) та приклади завдань з цих збірників (без відповідей), у розділі «Архів матеріалів» на цьому ж сайті – назви збірників матеріалів трьох випускних іспитів та приклади завдань з цих збірників (без відповідей) 2016 і 2017 рр.

Попрактикуватися у виконанні тестових завдань різних видів, виявити свої слабкі сторони і недоліки здобувачі базової середньої освіти Республіки Білорусь можуть на сайті «Національного інституту освіти Міністерства освіти Республіки Білорусь» (<http://e-vedy.edu.by/>) у розділі «Електронні освітні ресурси». У цьому розділі всі тести згруповані за предметами, по класах і за темами. Матеріали цього сайту будуть корисними й для вчителя, який може використати їх у своїй роботі.

На сайті Національного центру тестування (Казахстан) (<https://testcenter.kz/ru/entrants/itogtry/index.php>) у розділі «Для підготовки до підсумкової атестації» розміщені методичні посібники і тренувальні завдання (без відповідей) для підготовки до підсумкової атестації (після 11 (12) класу) для здобувачів освіти з російською, таджицькою, узбецькою, уйгурською та казахською мовами навчання. Ці завдання не для здобувачів 9 (10) класів, але за допомогою них вони зможуть попрактикуватися у виконанні тестових завдань і підготуватися до складання випускних іспитів після 11 (12) класу. На цьому ж сайті у розділі «Для підготовки до ЗОНД» («Для подготовки у ВОУД СО») (у розділі «Школярам та педагогічним працівникам») містяться приклади тестових

завдань (без відповідей) з різних предметів Зовнішнього оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 4, 9 та 11 класів з російською, таджицькою, узбецькою, уйгурською та казахською мовами навчання.

На казахському сайті Bilim Land (<https://bilimland.kz/ru>) розташовані онлайн-уроки шкільних предметів (курсів) по темах. Здобувач освіти може вибрати курс (шкільний предмет), який його цікавить, обрати тему, переглянути онлайн-урок (онлайн-уроки), потім за допомогою інтерактивних вправ виконати завдання з теми, а за допомогою тесту оцінити свої освітні досягнення.

Сайт Національного агентства по курикулуму й оцінці Міністерства освіти, культури і науки Республіки Молдова (Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) (<http://aee.edu.md/>) містить розділ «Evaluări Naționale», де розташовані тести й окремо відповіді на них із чотирьох випускних іспитів для здобувачів базової середньої освіти (гімназії) основної і додаткової сесій та попереднього тестування з 2013 року.

На сайті Федеральної державної бюджетної наукової установи «Федеральний інститут педагогічних вимірювань» (Російська Федерація) (<http://www.fipi.ru/>) у розділі «Демонстрації, специфікації, кодифікатори» розташовані демонстраційні варіанти тестів з предметів Основного державного іспиту (далі – ОДІ), який здобувачі освіти складають наприкінці 9-го класу. У розділі «Відкритий банк завдань ОДІ» («Открытый банк заданий ОГЭ») здобувачі базової середньої освіти можуть в онлайн-режимі виконати тест з будь-якого предмету ОДІ (тести згруповані за темами.)

Отже, для України перспективи досвіду країн близького зарубіжжя щодо використання електронних освітніх ресурсів як інструменту підготовки здобувачів базової освіти до зовнішнього незалежного оцінювання полягають у: 1) створенні на сайті Українського центру оцінювання якості освіти (<http://testportal.gov.ua/>) окремого розділу, присвяченому організації та проведенню державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання по закінченню закладів базової середньої освіти (гімназії) або окремого сайту; 2) розміщенні у цьому розділі (або на сайті) тестових завдань для підготовки здобувачів базової середньої освіти до складання ДПА у формі ЗНО, а після проведення цього оцінювання – звітів та тестів основної і додаткової сесій; 3) створенні сайту для здобувачів освіти і вчителів, на якому б розташовувалися електронні освітні ресурси (онлайн-уроки, відео, тести та ін.), які допомагали б вчителю у підготовці до уроку, а здобувачу освіти – повторити матеріал, оцінити свої освітні досягнення. Певним чином, це завдання виконує міжнародний сайт LearningApps.org (<https://learningapps.org/>), на якому вчителі та науковці з різних країн світу створюють і розміщують авторські інтерактивні завдання з різних шкільних предметів.

Література.

1. Головка С. Г., Науменко С. О. Підручник як інструмент підготовки випускників гімназії до державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць. Київ : Педагогічна думка, 2018. Вип. 20. С. 74–92. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/710738/> (дата звернення: 30.04.2019).

2. Головка С. Г., Науменко С. О. Сучасний підручник близького зарубіжжя у контексті запровадження зовнішнього оцінювання здобувачів гімназійної освіти. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць. Київ : Педагогічна думка, 2018. Вип. 21. С. 104–117. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/713290/> (дата звернення: 30.04.2019).

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДРУЧНИКУ З ЕКОНОМІКИ

Нехомяк О. С.,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу навчання географії та економіки,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

Концепція «Нова українська школи», що розроблена Міністерством освіти і науки України в співпраці з експертами-науковцями та вчителями інноваційного мислення завбачає перехід від